Människovärde

NR 3/2021

Stå upp för livet!

SID. 5 **TEMA:** Abort
Välfinansierade abortlobbyisters feltänk

SID. 14 **TEMA:** Abort
Erbjud hjälp till kvinnor som ångrar påbörjad abort

SID. 18 **TEMA:** Samvetsfrihet
Bokrecension av ”Till de utsattas försvar”

En röst i vår tid för människovärdet

OM OSS
Människovärde är en ideell förening som vill verka för en ökad respekt för människans unika och okränkbara värde, samt vara ett forum för en konstruktiv etisk dialog i frågor som rör människovärdet.

Vårt arbete vilar på den kristna värdegrunden, att allt mänskligt liv är lika mycket värt från befruktning till en naturlig död, och på människovärdesprincipen, att varje människa har ett unikt människovärde oberoende av ålder, personliga egenskaper, hälsotillstånd eller prestationer.

Verksamheten utgår från tre grundläggande uppdrag:
• UTBILDNING,
• OPINIONSBILDNING
• RÅDGIVNING

Våra ämnesområden är abort, dödshjälp, fosterdiagnostik, samvetsfrihet, sexuell hälsa och surrogatmödraskap.

JOURLINJE
Vår jourlinje, Livlinan, erbjuder rådgivning och samtalsstöd till kvinnor som funderar på att göra abort, har gjort abort eller är gravida och vill prata med någon. Den är ett komplement till samhällets olika mottagningar och ett alternativ dit man kan vända sig i en utmanande situation. Läs mer på människovärde.se/livlinan.

TIDNING
Vår tidning går ut till kyrkor, företag, organisationer och privatpersoner i Sverige 3-4 ggr/år. Om du är medlem, månadsgivare eller annan understödjare får du tidningen utan kostnad. Tidigare nummer av vår tidning finns att läsa på människovärde.se/tidning

BLOGG
Varje fredag släpper vi något nytt på vår blogg på människovärde.se/blogg. Missa inte det!

Läs mer på människovärde.se

Stå upp för livet tillsammans med oss på Livets Söndag!

Att tusentals kvinnor dör varje år i illegala aborter basuneras ständigt ut i media. Siffrorna slängs ut hur som helst och får i princip alltid stå oemotsagda. Men vad är egentligen sanningen? Se sid. 3 och 5.

Vi har intervjuat Sara som tillsammans med sin man startat Elisabethem. Ett hem dit gravida kvinnor i kris kan komma för att bli omhändertagna. Visionen är att det skall finnas ett Elisbethem i varje stad i Sverige. Dessutom får du information om de jourlinjer och webbsajter som finns om man är oplanerat gravid eller mår dåligt efter abort.

Vår rapport om samvetsfrihet har skickats till riksdagspolitikerna, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen. Nu kan du mejla rapporten till dina kommun- och regionpolitiker. Hur du går till väga kan du läsa om på sid. 19.

Det har varit upprörda känslor sedan den nya abortlagen i delstaten Texas trädde i kraft, med uppmaningar till sexstrejk och jämförelser med talibaner. På sid. 15-16 kan du läsa mer om lagen och om sådant som inte nämnts i media.

Den 12 december är det tredje advent och Livets Söndag. Stå upp för livet tillsammans med oss denna dag! Använd #StåUppFörLivet på sociala medier. Tagga gärna @manniskovarde.se och dela våra inlägg. Se till att din kyrka är med och firar Livets Söndag. Läs mer på sid. 10.

För människovärdet och livet

Cecilia K. Björfjell, ansvarig utgivare

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK, INSTAGRAM OCH TWITTER! VI FINNS NU ÄVEN PÅ GAB.

Många av texterna i detta nummer med länkar till källorna hittar du på **människovärde.se/blogg**.

människovärde

Tidning utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Sylveniusgatan 5 • 754 50 Uppsala
018–12 93 00 • info@manniskovarde.se
www.människovärde.se

Ansvarig utgivare:
Cecilia K. Björfjell
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DjESIGN
Tryckeri: Ljungbergs
Utgåvor: 3–4 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Johanna Byman (ordförande), Emelie Rynningsjö, Carolina Stigson, Cecilia K. Björfjell, Brita Storlund

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
OCR: 5223-1198
Swish: 123-147 13 41

Kvinnor förtjänar bättre än abort

Den 28 september firas årligen ”Internationella dagen för säkra aborter”. Det är en dag då abortaktivister sprider myten att liberala abortlagstiftningar räddar livet på tusentals kvinnor, vilka annars riskerar livet i olagliga och osäkra aborter. Sällan ges någon nyanserad bild.

Enligt WHO är det mestadels i de fattigaste länderna i Afrika som kvinnor dör av osäkra aborter, och restriktiva abortlagstiftningar sägs vara en av orsakerna. I u-länder dör dock både kvinnor och män i sjukdomar och åkommor som är lätta att bota. Men där den allmänna levnadsstandarden är låg är också kvaliteten på mödravården låg, oavsett hur abortlagstiftningen ser ut.

Även i den rikare västvärlden finns länder med restriktiva abortlagstiftningar, till exempel Polen och Malta. Om det var orsak till att kvinnor dör av osäkra aborter borde det i så fall synas i statistiken över mödradödlighet, men det gör det inte. Polen och Malta finns tillsammans med Sverige bland de länder som har lägst mödradödlighet i världen.

I USA är det allmänt känt att abortaktivister på 1960/70-talet medvetet ljög om antalet kvinnor som dog i osäkra aborter för att driva på lagstiftningen om fri abort. Den tidigare vd:n för Planned Parenthood, Leana Wen, tilldelades 2019 fyra Pinocchios av Washington Post, eftersom hon upprepat myten att tusentals kvinnor dog på grund av osäkra aborter varje år i USA innan abort legaliserades.

Till och med abortliberala Washington Post hävdade att det påståendet sedan länge avslöjats vara en lögn. Siffrorna härrör sig från 1930-talet innan användningen av antibiotika vunnit mark.

En annan tidigare vd för Planned Parenthood, Mary Calderone, skrev 1960 att majoriteten av de olagliga aborterna i USA var säkra eftersom de utfördes av läkare på sjukhus. Läkaren Bernard Nathanson, som själv utfört tiotusentals aborter, sade 2013 att det var lätt att få media att okritiskt svälja påhittade siffror, som att 10 000 amerikanska kvinnor dog varje år på grund av osäkra aborter, trots att det verkliga antalet var 200–250 per år.

Dödsfall på grund av aborter har inte upphört efter att fri abort legaliserats. I USA har kvinnor dött även under de senaste tjugo åren av både kemiska och kirurgiska aborter. Tusentals har behövt akutvård på grund av komplikationer. Argentina legaliserade abort i årsskiftet 2020/2021, och i april dog en ung kvinna fyra dagar efter sin abort.

I Storbritannien dog två kvinnor 2020 kort efter att man på grund av pandemin tillåtit aborter helt på distans, utan besök på klinik. Ändå efterlyser vissa politiska krafter att distansaborter ska tillåtas även i Sverige.

Flera studier har dessutom visat att självmordstalen, samt även risken att dö av andra orsaker, är högre bland kvinnor som gjort abort än bland kvinnor som fått missfall eller fött barn.

Man måste nog dra slutsatsen att ”Internationella dagen för säkra aborter” inte handlar så mycket om säkerhet och omsorg om den enskilda kvinnan. Dagen används snarare som ett led i att driva en agenda där abort ska promotas till varje pris.

Alla som i stället vill lyfta livets gåva har också en dag att fira. Om två och en halv månad är det den tredje advent, då Livets söndag traditionellt firas i kristna kyrkor. Vi vill uppmuntra alla kyrkor och samfund att kraftsamla inför denna dag och höja sin röst för de ofödda barnen och deras föräldrar. Låt oss börja vara den förändring vi vill se i världen.

Johanna Byman, ordförande och leg sjuksköterska
Brita Storlund, magister i mänskliga rättigheter och utvecklingspsykologi
Cecilia K Björfjell, beteendevetare med fil kand i pedagogik
Linda Steen, leg barnmorska

Detta är en debattartikel som publicerades 28 september i Världen idag med rubriken: Abortliberal agenda döljer sig bakom dag för ”säkra aborter”

Norskt regeringsbyte och abortlagen

Efter Norges Stortingsval står det klart att den rödgröna sidan kommer att bilda regering. Abortfrågan har varit en stor valfråga, och med regeringsbytet finns risken att abortgränsen kan komma att höjas.

De rödgröna partierna vill ändra abortlagen från graviditetsvecka 12 till vecka 18, och dessutom ta bort nämnden som ska behandla kvinnans ansökan. Den skulle i stället ersättas av rådgivning. Socialistisk Venstre vill ha livsduglighetsbegrepp som abortgräns, vilket i praktiken skulle innebära graviditetsvecka 22. De har dock inte haft detta som vallöfte, utan menar att det får bli en förhandlingsfråga. Högern och Centern vill behålla nuvarande abortgräns. Kristelig Folkeparti är det enda parti som vill se en åtstramning och en betoning på det ofödda barnets rätt till liv.

En undersökning bland enskilda stortingskandidater som gjordes av norska TV2 visar att 44,9 procent av dem som svarade vill behålla abortlagen som den är. 29,7 procent vill att den ska utökas till graviditetsvecka 18 medan 14,5 procent vill utöka den till vecka 22. Omkring 10,2 procent gav andra svar, medan endast 0,7 procent önskade strama åt abortlagen ytterligare.

I en intervju med vår norska systerorganisation Menneskeverd, säger stortingskandidat Jorunn Elisabet Gleditsch Lossius (Kristelig Folkeparti), att en höjning av abortgränsen är fel väg att gå med tanke på vad vi idag vet om fosterutvecklingen. Eftersom för tidigt födda barn numera kan överleva så tidigt som vecka 21-22 är det också fel att höja abortgränsen så att skillnaden mellan när ett barn kan aborteras och när det kan överleva efter för tidig födsel suddas ut. Lossius varnar speciellt för Arbeiderpartiet som under valrörelsen uttryckt att de också vill arbeta för att tvillingaborter ska bli tillåtna igen.

Samvetsfrihet för barnmorskor är lagstadgad i Norge. En undersökning som gjorts av norska barnmorskeförbundet (NSF/Norsk Sykepleierforbund) har visat att 48 procent av barnmorskorna uppger att de kommer att utnyttja rätten till samvetsfrihet om abortgränsen höjs till graviditetsvecka 22. Skulle den höjas till vecka 18 uppger 26 procent att de kommer att utnyttja reservationsrätten. Hittills har uppskattningsvis 3 procent av barnmorskorna i Norge samvetsfrihet vid abortingrepp. Av barnmorskeförbundets medlemmar har 75 procent uppgett att de vill att abortlagen ska förbli oförändrad.

Ordförande för barnmorskeförbundet, Hanne Charlotte Schjelderup, vill inte heller se en höjning av abortgränsen. Redan nu har barnmorskor ett flertal gånger rapporterat om psykiskt påfrestande situationer där aborterade barn har överlevt upp till 90 minuter efteråt, och där sena aborter skett på grund av misstänkt fosterskada, men där det efteråt visat sig att barnen var friska. Måtte den nya regeringen lyssna till dessa röster.

Välfinansierade abortlobbyisters feltänk

"She decides" är en global abortaktivistisk rörelse som startades 2017 i Nederländerna som ett svar på dåvarande president Trumps prolife-agenda. ”She decides” hade i juni 2021 på sin hemsida publicerat ett öppet brev som undertecknats av företrädare för olika regeringar och abortorganisationer, bland andra generaldirektören för Internationella Planned Parenthood Foundation (IPPF). Ministrar från fem europeiska länder har undertecknat brevet, däribland Belgiens statsminister och Norges jämställdhetsminister. Från Sverige har biståndsminister Per Olsson Fridh (mp) undertecknat.

Brevet inleds med att ingen kvinna ska tvingas genomgå en oönskad graviditet och att ingen kvinna ska behöva dö på grund av graviditet eller förlossning. De skriver att restriktiva abortlagar dödar kvinnor, och att restriktioner i abortlagstiftningar därför bör tas bort. Abort bör enligt brevet klassas som hälsovård och abortkliniker som stängts under pandemin bör öppnas igen. Samtidigt som de skriver att flickor och kvinnor har rätt till opartisk information om abort, ställer de krav på att obligatorisk rådgivning inför abort ska tas bort. Hygienstandarden på abortkliniker som enbart ordinerar abortpiller anser de kan sänkas.

Ett upprop likt detta skulle heller inte vara komplett utan de sedvanliga attackerna på ”välfinansierade, välorganiserade lobbygrupper vilka finansierar antiabort-satsningar runtom i världen”, och som anses hota rätten till ”säkra och lagliga reproduktiva tjänster”. Exempel på sådana lobbygrupper och deras finansiering ges dock inte. ”She decides” själva hade inom ett år efter lanseringen lyckats mobilisera 450 miljoner USD från globala aktörer, enligt uppgift på deras hemsida. Den nederländska utrikesministern uppges vid starten av ”She decides” ha ”lagt pengar bakom sina ord”. Och vill man veta vilka som finansierar IPPF får man bläddra sida upp och sida ner bland bidragsgivarna i deras ekonomiska rapport för 2018-2019. Förutom miljonbidrag från regeringar (d.v.s. från skattebetalare) hittar man enorma summor från världens mest kända miljardärer. Sveriges regering bidrar årligen med minst 110 miljoner kronor.

"She decides" har rätt i att ingen kvinna ska behöva dö på grund av graviditet eller förlossning. Lösningen är dock inte abort. WHO:s statistik om mödradödlighet för år 2000-2017 visar att restriktiva abortlagstiftningar inte dödar kvinnor. Länder med restriktiva abortlagstiftningar, som exempelvis Polen och Malta, finns bland de länder som har världens lägsta mödradödlighet. Länder med hög mödradödlighet är främst utvecklingsländer där fattigdom, analfabetism samt låg standard på hälso- och sjukvård inklusive mödravård är gemensamma nämnare, oavsett hur deras abortlagstiftningar ser ut (t.ex. Sierra Leone, Chad, Nigeria). Det finns också länder där mödradödligheten ökat efter att abort legaliserats, enligt den brittiska läkaren och abortforskaren Calum Miller som föreläste på Människovärdes seminarium om abort, och han gav Nederländerna, Rwanda och Burundi som exempel. I Sverige hade man fått bukt med mödradödligheten långt innan fri abort legaliserades.

Uppropet att ingen kvinna ska tvingas genomgå en graviditet, bortser sorgligt nog från att många kvinnor mot sin vilja tvingas till abort, antingen av omgivningen eller av yttre omständigheter. Livslång sorg och ånger på grund av abort är också vanligt förekommande bland kvinnor och deras anhöriga. Men inte heller det är något som välfinansierade, välorganiserade abortlobbyister tycks ägna en tanke åt.

En mörk dag för Europa

Som befarats röstades ”Matic-resolutionen” igenom i Europaparlamentet den 25 juni 2021 (med 378 röster för och 255 mot). I resolutionen omtalas abort som en mänsklig rättighet och samvetsfrihet som ett hinder för detta. Prolife-organisationen ”One of us” beskriver i ett pressmeddelande resolutionen som ett sluttande plan som främjar dödens kultur, och att mänskliga rättigheter i Europa nu går mot sin grav.

Socialdemokraternas europaparlamentariker Heléne Fritzon och Evin Incir hade inför omröstningen en debattartikel i Europaportalen där de skriver: ”…enligt the Lancet dör nämligen en kvinna var åttonde minut någonstans i världen på grund av komplikationer från en osäker abort.”

För det första är The Lancet en vetenskaplig tidskrift där olika studier publiceras. Påståendet att en kvinna dör var åttonde minut är från en rapport av Guttmacher Institute, som 2009 publicerats i The Lancet. Guttmacher Institute är ett starkt abortförespråkande institut med rötter i abortjätten Planned Parenthood. Namnet Guttmacher kommer från en tidigare VD på Planned Parenthood. Vill man ha opartiska studier om abort är det inte främst Guttmacher man ska vända sig till. Abortorganisationen Ipas är en av de stora finansiärerna av institutet, Bill & Melinda Gates Foundation en annan.

”Någonstans i världen” är för det andra de fattigaste områdena i mestadels Afrika enligt Guttmacher-rapporten. Där är analfabetism, låg standard på hygien och sjukvård, samt låg standard på infrastruktur exempel på grundläggande problem som orsakar kvinnors död efter komplikationer, även om abort är lagligt åtminstone under vissa omständigheter.

Som vanligt nämns Polen, Ungern och Malta som skräckexempel av Fritzon och Incir, trots att mödradödligheten i dessa länder är bland världens lägsta.

För det tredje är det ofta samma abortförespråkare, vilka hävdar att kvinnor dör i osäkra aborter, som samtidigt vill legalisera osäkra aborter genom att tillåta att aborter i sin helhet ska kunna utföras hemma. Att minst två kvinnor dött i Storbritannien inom kort tid efter att sådana ”distansaborter” införts har emellertid inte lett till några debattartiklar av abortförespråkare.

Det finns ytterligare ett förslag till ny resolution som lämnats in i juni av bland andra Sveriges Tomas Tobé (M) på uppdrag av utvecklingsutskottet. I den poängteras exempelvis att ”SRHR-tjänster” (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter) ska vara tillgängliga och konfidentiella från exempelvis föräldrar till minderåriga (punkt 11). Man hävdar även här att samvetsfrihet och obligatorisk rådgivning inför abort skulle vara bidragande orsaker till osäkra aborter och mödradödlighet (punkt 20).

EU har nu övergett respekten för mänskliga rättigheter, som rätten till liv och rätten till samvetsfrihet, vilka finns i unionens egna stadgar och i internationella konventioner. Prolife-rörelserna behöver mobilisera mer än någonsin!

Kan abort vara en mänsklig rättighet?

Det talas mycket om rättigheter när det kommer till abort. Trots att inga internationella dokument bekräftat abort som en rättighet, och trots att det finns prejudicerande domar från Europadomstolen, där man uttryckligen säger att abort inte är en mänsklig rättighet, röstades Matic-resolutionen igenom i Europaparlamentet.

Under debatten inför omröstningen duggade rättighetsuttrycken tätt enligt forskningsinstitutet C-Fam (Center for family & human rights). Sveriges Malin Björk (EV/Europeiska Vänsterpartiet) kallade motståndare till resolutionen ”kvinnofientliga”, och Finlands Heidi Hautala (EGP/Europeiska Gröna Partiet) jämställde ”reproduktiv hälsa och rättigheter” med abort. Polens Sylwia Iwona Spurek (EGP) uttalade att det inte finns någon rättstat eller mänskliga rättigheter utan rätten till abort, och underkände därmed de demokratiska processerna i bland annat sitt eget hemland och Malta, där abort är så gott som förbjudet.

Motståndare till resolutionen lyfte att den kommer att lura in kvinnor i en falsk föreställning av frihet, där de inte tillåts respektera sin kropp och se det växande livet inom sig som det mirakel det faktiskt är. Italienska Silvia Baldassare (ID/Identitet och Demokrati) kritiserade resolutionen för att den innehåller krav på att statliga medel bör avsättas för abort, men att ingenting nämns om åtgärder för att hjälpa kvinnor att undvika abort.

Enligt Kairodeklarationen från 1994, har FN:s medlemsstater en skyldighet att vidta åtgärder för att motverka behoven av abort. Europarådets parlamentariska församling röstade 2008 igenom resolution 1607 som säger att abort under inga omständigheter ska ingå som en del av familjeplaneringen, och att abort så långt det är möjligt bör undvikas. I resolutionen uppmanas medlemsstaterna att erbjuda extra hjälp till kvinnor som upplever ekonomisk press, eller press från familjemedlemmar, att göra abort. Den tar också upp att kvinnors valfrihet ska innehålla frihet från att utsättas för en abortfrämjande agenda.

Abort botar ingen sjukdom och är inte vård. Tvärtom kan abort vara en riskfaktor för mental ohälsa. Många läkare runtom i världen skriver under på att abort inte behövs för att rädda livet på en gravid kvinna, bland annat genom Dublindeklarationen. I krissituationer är akut kejsarsnitt eller igångsatt förlossning enligt dessa läkare snabbare och säkrare åtgärder. Abort har också visat sig vara könsdiskriminerande. Könsselektiva aborter drabbar främst ofödda flickor, i synnerhet i länder som Indien och Kina. Men inom ramen för fri abort är könsselektiva aborter inte förbjudna i Sverige heller.

Abortfrågan tillhör dessutom medlemsstaterna själva och inte EU. Matic-resolutionen är inte bara ett steg in på medlemsstaternas ansvarsområde. Det är också ett steg från den tidigare livsbejakande europeiska policyn.

Prolife-röster i Europa angående Matic-resolutionen

Marina Casini (Italien), President of the Italian Movement for Life

”Resultatet av omröstningen är frustrerande och visar hur långt EU nu fallit som förvandlats till en grav för mänskliga rättigheter. Detta resultat skall dock inte få oss att ge upp, men istället få oss att mobilisera energi och få Europas sanna ansikte att lysa igen genom att stå upp för varje människas okränkbara värde från befruktningen och för den grundläggande rättigheten till liv och för samvetsfrihet.”

Ignacio Garcia Julia (Spanien), President Family Forum

”Det är tydligt att dödens kultur sprider sig i Europa med slapphet och likgiltighet från dem som skulle försvara livet. Svaret måste vara en stark mobilisering från vår sida …”

Cornelia Kaminski (Tyskland), Federal President of Action to Live Right for All

”Det är en attack på subsidiaritetsprincipen och respekten för medlemsstaters suveränitet. Att låta rätten till abort vara en del av EU:s kamp för jämställdhet mellan könen är ett första steg att etablera bindande lagar för alla medlemsstater att acceptera abort, ta bort samvetsfrihet för läkare, samvetsfrihet för sjukhus och vårdpersonal och friheten för icke-statliga organisationer att stå upp mot dödandet av oskyldiga, ofödda barn.”

Brita Storlund, (Sverige), Kommunikatör Människovärde

”Att kalla abort för en mänsklig rättighet är ett slutande plan som kommer att visa sig vara ogenomtänkt. Förutom att abort släcker ett människoliv, finns psykologiska och fysiska risker för kvinnan. Hur kan en sådan handling vara en mänsklig rättighet? De enskilda staterna borde i stället uppfylla sin skyldighet att minska behoven av abort.”

G7 vill främja abort

G7 är en informell grupp som består av ledare från världens starkaste ekonomier: Kanada, Frankrike, Tyskland, Italien, Japan, Storbritannien och USA. EU deltar också men räknas inte in bland de sju länderna. G7 bildades i mitten på 1970-talet, delvis för att hantera den dåvarande oljekrisen. På senare år har gruppen dock breddats till att även utgöra en arena för både politiskt och ekonomiskt samarbete. Gruppen fattar inga bindande beslut, men deras ställningstaganden anses rådgivande och uttrycker gemensamma mål, vilka FN, Världsbanken och andra internationella organ sedan tar i beaktande.

Inför årets G7-möte i somras hade man tagit fram åtskilliga dokument för godkännande, bland annat ett dokument på 40 punkter där man bekräftar vikten av ett internationellt samarbete inom hälsofrågor. Utgångspunkten är pandemin och globala hälsokriser. I dokumentet (punkt 10) poängteras särskilt gruppens engagemang för ”sexuell och reproduktiv hälsa och alla personers rättigheter” (”SRHR”). Detta kan tyckas som en harmlös formulering i mängden av de andra punkterna, men är ett avsteg från tidigare år där USA under Trump-administrationen konstant stoppat uttrycket ”SRHR” eftersom det blivit synonymt med abort. Eftersom ”SRHR” dessutom är ett uttryck som inte antagits av FN:s generalförsamling har G7:s ställningstagande fått kritik av bland andra C-Fam (Center for Family & Human Rights).

Ett annat dokument som har fokus på utbildning för flickor i u-länder under pandemin innehåller inte heller enbart främjandet av läs- och skrivkunnighet, utan även uttryckligen ”främjandet” av ”SRHR”.

Detta är emellertid något som knappt uppmärksammats alls i media, vilket också är ett avsteg från tidigare år, då vissa grupper till och med krävde att USA skulle uteslutas ur G7-gruppen på grund av dåvarande president Trumps prolife-agenda. Nu när samtliga företrädare för världens rikaste länder (varav majoriteten på G7-mötet var män) vill främja abort bland flickor och unga kvinnor i fattigare u-länder reagerar ingen.

Människovärde arbetar inom följande ämnesområden:

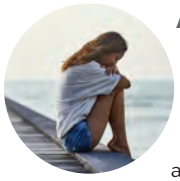

ABORT

Vi vill öka respekten för de ofödda barnen så att de ses som egna individer och omtalas som barn. Vi vill se en minskning av de höga aborttalen i Sverige och goda alternativ till abort. Vi vill arbeta för en nollvision för aborter, det vill säga för ett samhälle där ingen ska behöva genomgå en abort och där efterfrågan minskas.

DÖDSHJÄLP

Vi vill verka för rätten till liv och för att det nuvarande förbudet mot dödshjälp och läkarassisterat självmord bevaras. Vi vill främja respekten för livet i alla faser och stödja initiativ för livshjälp istället för dödshjälp. Respekten för livet måste alltid vara det etiska rättesnöret i vården. Vårdens grundläggande etik är trots allt att aldrig skada, om möjligt bota, ofta lindra, alltid trösta.

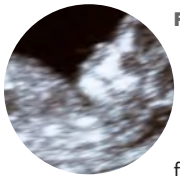

FOSTERDIAGNOSTIK

Vi är positiva till fosterdiagnostik, men motsätter oss den fosterdiagnostik som används i syfte att utsortera ofödda barn med diagnoser och funktionsnedsättningar. Vi vill lyfta fram varje människas unika värde och arbeta för ett samhälle där alla människor är välkomna, oavsett egenskaper, funktionsnedsättningar och sjukdom.

SAMVETSFRIHET

Vi arbetar för rätten till samvetsfrihet inom vården i Sverige. Vårdpersonal skall inte behöva utsläcka en annan människas liv, varken genom abort eller dödshjälp. Samvetsfrihet är en mänsklig rättighet som slås fast i Europakonventionen och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

SEXUELL HÄLSA

Vi förespråkar en sexuell och reproduktiv hälsa som innefattar en helhetssyn på människan, där människovärdet är i fokus. Det handlar om kvinnan, mannen och barnet som kan bli till. Sex handlar om alla dessa individer och kan inte enbart handla om den egna tillfredsställelsen. Vi vill främja information som gör att varje människa kan fatta hälsosamma val som berör deras sexualitet.

SURROGATMÖDRASKAP

Vi tar ställning mot all form av surrogatmödraskap eftersom det leder till exploatering av kvinnor och gör barn till beställningsbara objekt och handelsvaror. En människa skall inte kunna beställas, säljas eller köpas till något pris.

Använd #StåUppFörLivet på sociala medier denna dag. Tagga gärna @manniskovarde.se och dela våra inlägg.

SE TILL ATT DIN KYRKA FIRAR LIVETS SÖNDAG DEN 12 DECEMBER! Information och material hittar du på människovärde.se/livets-sondag.

VI BEHÖVER DIN MEJLADRESS!

Arbetet med att övergå till digitala utskick fortsätter.
Detta är en viktig del i att förbättra och utveckla Människovärdes arbete, så att gåvor används så effektivt och smart som möjligt.
Fortfarande saknar vi många mejladresser.
Var därför vänlig och mejla din adress till info@manniskovarde.se
Uppge: FÖRNAMN, EFTERNAMN och POSTADRESS

OBS! Detta gäller våra brev. Tidningen kommer fortsatt skickas i pappersform.

"DET MEST VERKSAMMA SÄTTET FÖR

en attitydförändring när det gäller abort är sannolikt att envist påminna om fakta och ständigt hålla debatten levande. Vi tvingas acceptera att det aborteras barn i Sverige, men vi får aldrig acceptera att det sker i tysthet."

Tomas Seidal, läkare och sakkunnig på Människovärde

ELISABETHEM

– en plats där kvinnor kan få stöd och trygghet i en svår situation

Ni har nyligen startat Elisabethem. Kan du berätta lite om vad det är?
Visionen med Elisabethem är att upprätta platser som är förberedda för att ta emot kvinnor som blivit oplanerat gravida. En trygg plats dit man kan få komma och bo på under en tid av graviditeten, som när Jesu mor Maria blev oplanerat gravid och flyttade hem till sin äldre släkting Elisabet under tre månader.

Elisabethem kan vara ett gästrum hemma hos någon eller ett ledigt rum på en folkhögskola, eller var som helst. En plats som finns förberedd av kärlek till de kvinnor som hamnat i den omskakande situationen att vara gravid när man inte är förberedd på det. Här i Linköping har vi sedan årsskiftet haft ett sådant rum redo. Idealiskt är att det också finns någon trygg kvinna att prata med, bli lite omhändertagen av, få dela sin upplevelse med och kanske även be tillsammans med. Det kan vara för att man behöver stöd och trygghet i en omtumlande fas.

Varför startade ni Elisabethem? Kan du berätta lite om tanken bakom.
Vi har bett under lång tid för abort-situationen i Sverige. Och under 2018 fick vi mycket inspiration från en rörelse i Argentina som heter ”Rädda båda liven” (översatt från spanskans ”Salvemos las dos vidas”). Det slog oss hur mycket Gud älskar de kvinnor som är oplanerat gravida, och längtan växte att få göra något konkret för att uttrycka den kärleken och det medlidandet Gud har. För många kvinnor blir en oplanerad graviditet omtumlande. Svåra och livsavgörande beslut måste fattas. Då kom denna vision om att öppna upp ett hem, likt Elisabets hem var för Maria de första månaderna hon bar på Jesus.

Vem/vilka står bakom projektet?
Elisabethem är kopplat till YWAM (Youth With A Mission) i Linköping.

Vilka kvinnor kan komma till hemmet?
Alla som är gravida och skulle vilja ”komma undan” för en tid. Man får höra av sig till oss och så pratar vi igenom upplägget för varje individuellt fall.

Vad är era framtidsplaner?
Just nu har vi lite svårt att prioritera detta arbete så mycket som vi skulle önska för att det skall utvecklas. Förhoppningen är att det ska kunna bli något som sprider sig över landet, att kanske någon på varje ort öppnar ett Elisabethem.

JOURLINJER SOM GER STÖD OCH RÅD I KRIS

Var vänder man sig om man behöver prata med någon vid en oplanerad graviditet, om man mår dåligt efter abort eller om man är anhörig och påverkats av en abortsituation?

MÄNNISKOVÄRDE DRIVER JOURLINJEN LIVLINAN

Livlinan startades 1997 av stiftelsen Provita och har genom åren fått hjälpa oerhört många kvinnor. 2017 tog Människovärde över arbetet och erbjuder idag rådgivning och samtalsstöd till kvinnor som funderar på att göra abort, har gjort abort eller är gravida och vill prata med någon. Även män och anhöriga som påverkats av en abortsituation kan vända sig till Livlinan. Jourlinjen är ett komplement till samhällets olika mottagningar och ett alternativ dit man kan vända sig i en utmanande situation. En sjuksköterska ansvarar för verksamheten och har förutom nödvändig KBT-utbildning för sjuksköterskor, även gått en kurs i samtalsterapi.

Hjälpen skräddarsys för varje individ, eftersom varje situation är unik. Många kvinnor som hör av sig har nyss fått vet att de är gravida, känner sig ensamma och ofta är de pressade av omgivningen att göra abort. Då är ofta samtalsstöd eller bara ett lyssnande öra det största behovet. Både män och kvinnor har frågor om hur en abort går till, om fosterutvecklingen och andra medicinska faktorer. Det finns även anhöriga och vänner som hör av sig och ber om råd att ge vidare till, framför allt kvinnor, som står i svåra situationer. Kvinnor som hör av sig efter att de gjort abort vill ofta ha återkommande samtal, då de inte sällan mår väldigt dåligt. Processen tar ofta långt tid och ett litet steg i taget. De kvinnor som väljer att behålla sitt barn, trots en initial inställning om att abort är den enda utvägen, önskar ofta också regelbunden återkommande kontakt under graviditetens gång.

Några exempel på personer som hört av sig till Livlinan:

”Emmy” hör av sig och undrar hur hon ska hantera de otroliga smärtorna hon fortfarande har efter att ha genomgått en abort förra veckan!

”Anne” har precis fått reda på att hon är gravid och pappan till barnet vill att hon gör abort. Hon är osäker på om hon klarar av att bli mamma helt ensam. Hon bestämmer sig till sist för att behålla sitt barn och får till sin glädje också bra stöd från sin familj.

”Jenny” upptäcker att hon är gravid. Pappan till barnet har hon enbart en sexuell relation med och han hävdar att abort är det enda valet. Trots pappans och alla andras påtryckningar väljer ”Jenny” ändå att behålla sitt barn. Genom en bergochdalbana av känslostormar med oro för omgivningens åsikter, sin framtid och även för barnet inom sig får hon till sist träffa sin lille pojke! Utmaningarna slutade dock inte där och hon säger att ”vi har haft en riktigt kämpig start som har gjort oss till ett oslagbart team”!

TELEFON: 0771-77 78 79

CHATT: Bemannad av en sjuksköterska på måndagar kl 13–20. Övriga tider går det bra att lämna meddelande i chatten eller via telefonsvararen. Chatten finns på: människovärde.se/livlinan

MEJL: livlinan@manniskovarde.se

Läs mer på människovärde.se/livlinan.

LIVSVAL DRIVER FÖLJANDE WEBBSAJTER:

oplaneratgravid.se
oplaneratpappa.com
efterenabort.se

1. oplaneratgravid.se har funnits sedan 2019. Här kan oplanerat gravida, och även andra, få information om bland annat graviditet, abort, adoption med mera. Chatten är bemannad sex dagar i veckan. Kvinnor får här stöd och hjälp att tänka över sin livssituation då många av dessa kvinnor känner kaos och förtvivlan inför sin oplanerade graviditet. Praktisk hjälp kan också erbjudas. Det kan handla om att bygga upp ett socialt nätverk kring kvinnan eller försöka hitta bostad. Visst ekonomiskt stöd kan också erbjudas, till exempel ett startbidrag så att kvinnan har möjlighet att köpa utrustning till barnet. Ibland kan det handla om ett månatligt belopp under viss tid. Vill kvinnan adoptera bort barnet kan stöd ges i den processen. När en kvinna har bestämt sig för att behålla sitt barn skickas en babybox med lite kläder, leksaker och småsaker som är bra att ha för en nybliven mamma.

2. Projektet oplaneratpappa.com startade i början av sommaren 2021. Genom arbetet med oplaneratgravid.se har mannens roll i antalet aborter blivit tydligt och behovet att även erbjuda män stöd och hjälp. Män kan genom vårt nya projekt chatta eller mejla och få information om graviditet, abort, adoption med mera. Sajten har dagliga besök. De som jobbar med Oplanerat gravid och Oplanerat pappa har gått utbildningen ”Called to Care”.

3. Tidigt i Livsvals historia fanns ett hjärta för kvinnor som gjort abort och mår dåligt av det. Många kvinnor lider i det tysta av den abort de gjort och känner sig ensamma eftersom de tror att ingen annan känner som de. Genom efterenabort.se erbjuds en tiostegs-terapi som hjälper kvinnan att bearbeta sin abort. Efter en första kontakt via mejl eller sociala medier brukar vanligen terapin fortsätta i enskilda samtal via videolänk. Flera kvinnor har genomgått terapins tio steg och har berättat att de efteråt kunnat se annorlunda på aborten. En kvinna sa: ”Innan terapin såg jag världen i svartvitt men nu efter terapin har världen fått färg igen”. Terapeuterna som finns på efterenabort.se har lämplig grundutbildning samt har genomgått utbildningen ”The Journey”.

Livsval är en förening som startades 2017. Målet är ett Sverige där ingen önskar abort trots att den medicinska tekniken finns. Mer om föreningen kan du läsa på livsval.nu

Erbjud hjälp till kvinnor som ångrar påbörjad abort

Heartbeat International är en amerikansk prolife-organisation med samarbeten runt om i världen. Under de senaste två åren har de varit i regelbunden kontakt med Människovärdes jourlinje Livlinan. Enligt dem kontaktas de årligen av uppemot hundra kvinnor från Sverige som antingen är desperata för att de ångrar sig efter att ha tagit ett första abortpiller, eller för att de är i behov av annan krishjälp på grund av en oförutsedd graviditet.

Livlinan har också kontaktats av svenska kvinnor som sökt hjälp för att de avvisats av vården när de ångrat en påbörjad abort. Beskedet de fått av vården är att ingen tvingar dem att ta det andra abortpillret, men att någon annan hjälp inte finns att få.

Vi anser att detta är inhumant. Dessa kvinnor bör också omfattas av de reproduktiva rättigheterna. För inte har väl dessa rättigheter blivit synonymt med abort? För personalen på Heartbeat International är det ofattbart att en diskussion kring detta inte förekommer i Sverige. De menar nämligen att hjälp för dessa kvinnor finns att få.

Abortpillret Mifeprex*, som är det första preparat som ges vid en kemisk abort, har till uppgift att blockera tillförseln av hormonet progesteron. Detta leder till att närings- och syretillförseln stryps och barnet dör. För att övertrumfa abortpillret behöver därför progesteronet så snabbt som möjligt fyllas på, helst inom ett dygn efter det första abortpillret tagits. Dock har enligt Heartbeat Internationals jourlinje ”Abortion Pill Reversal” (APR) tillförsel av progesteron i vissa fall lyckats avbryta en abort trots att hormonet tagits så sent som tre dygn efter första abortpillret.

Enligt läkare som är kopplade till APR har progesteron i årtionden använts inom mödravården, främst för att hjälpa kvinnor som tidigare haft återkommande missfall och för att förhindra för tidiga födslar, och anses inte vara ett riskfyllt preparat. Också i Sverige används progesteron, till exempel vid IVF-behandling och klimakteriebesvär.

APR uppger att de i 64–68 procent av fallen lyckas återkalla en påbörjad abort, vilket hittills handlar om över 2 000 räddade graviditeter. Ingen ökning av fosterskador har konstaterats.

En abortläkare gjorde 2019 en studie för att bevisa att det var ineffektivt och farligt att stoppa en påbörjad abort med progesteron. Studien, i vilken enbart tolv kvinnor deltog, avbröts eftersom vissa kvinnor behövde blodtransfusioner och operationer på grund av kraftiga blödningar.

Dock var det kvinnorna i kontrollgruppen, vilka hade fått Mifeprex plus ett placebo, som drabbades av dessa komplikationer. Ingen av kvinnorna som fått Mifeprex plus progesteron behövde sjukhusvård eller operation på grund av kraftiga blödningar. Majoriteten av kvinnorna som fick progesteron hade levande barn vid utvärdering av studien.

Borde inte progesteron också i Sverige kunna erbjudas till kvinnor som i ett tidigt skede ångrar en påbörjad kemisk abort? Om progesteron kan återkalla verkningarna av det första abortpillret borde även svenska kvinnor erbjudas den möjligheten i de fall de ångrar sig. Det är inte humant att en kvinna ska tvingas genomgå en abort som hon ångrar och således kan komma att ångra resten av sitt liv. Det handlar om hennes välmående, men också om respekten för det ofödda barnets liv.

Rätten att välja och att kvinnor inte ska behöva genomgå en ofrivillig graviditet, är slogans som används flitigt av abortförespråkare. Men gäller det motsatta också, eller fungerar valfriheten bara åt ena hållet? Möjligheten att ångra en ofrivillig abort behöver upp på tapeten även i Sverige. Det är dags att måna om alla kvinnor och inte bara om aborterna.

Johanna Byman, ordförande och legitimerad sjuksköterska
Brita Storlund, magister i mänskliga rättigheter och utvecklingspsykologi
Cecilia K. Björfjell, beteendevetare med fil kand i pedagogik

*Mifeprex har också benämningarna Mifepristone och RU-486.

Detta är en debattartikel som publicerades i Dagen den 10 september 2021.

Hearbeat International är en organisation som grundades 1971 i USA, och har i dag det största nätverket av krisgraviditetscentra i världen med över 2 800 samarbetscenter i 60 länder. Läs mer på heartbeatinternational.org.

Ny abortlag i delstaten Texas

I början på september blev det klart att Texas Heartbeat Bill gått igenom då försök att blockera förslaget avvisades av Högsta domstolen. Lagen förbjuder abort efter att de första hjärtljuden upptäckts. Ingen exakt graviditetsvecka anges, men hjärtslagen brukar synas på ultraljud vid graviditetsvecka 5-6. Fostrets hjärta har dock börjat slå redan 21-22 dagar efter befruktningen.

Läkarorganisationen ACPeds (American College of Pediatricians) är positiva till lagen och säger i ett uttalande att människolivet börjar vid befruktningen och att lagen är ett viktigt steg för att barnets autonomi och medfödda värde även som ofödd ska erkännas.

Dr Calum Miller, som deltog i vårt webinarium ”Kvinnor förtjänar bättre än abort”, har med stor saklighet i flera intervjuer försvarat lagen. I programmet TALKRadio tappade programledaren konceptet i ilska och avbröt samtalet. I en intervju med BBC fick Miller inte bara försvara det ofödda barnets värde och rätt att leva, utan även sin egen rätt som man att uttala sig i frågan. ”Nej, jag tycker inte det är paternalistiskt att påstå att kvinnor är starka”, svarade han lugnt. Han lyfte också en studie som visat att 96 procent av de kvinnor som nekats abort, var glada över sina barn när de väl var födda, och önskade inte längre att de hade beviljats abort.

Delstaten Texas har backat upp lagen med satsningar på 100 miljoner dollar för att gravida kvinnor och nyblivna mammor ska få extra stöd. Det finns enligt LiveActions Instagramkonto 164 graviditetscentra i Texas som hittills gett långsiktig och gratis hjälp till närmare 2 miljoner mammor, pappor och barn.

Den kända prolife-aktivisten Abby Johnson, som själv genomgått två aborter och jobbat på en abortklinik, erbjuder genom sin organisation ”And then there were none” hjälp till före detta anställda på abortkliniker att skaffa nya jobb, samt även emotionellt stöd ifall de önskar. Hon hävdar att abort inte enbart påverkar den enskilda kvinnan, utan även omgivningen och inte minst de som ska utföra aborterna. Enligt Johnson längtar många bort från dessa arbetsplatser, men av rädsla för att inte kunna försörja sig vågar de inte lämna.

Alla jublar emellertid inte. Allt från uppmaningar till sexstrejk, till jämförelser med talibaner har förekommit på sociala medier. ”The Satanic Temple” söker konkreta vägar för att beviljas undantag från lagen. De vill få tillgång till abortpiller utan restriktioner för att abort för dem är en religiös ritual.

Texas abortlag ur ett annat perspektiv

Texas restriktiva abortlag har väckt starka känslor runtom i medievärlden. Bland annat en ledartext i Svenskfinlands största dagstidning Hufvudstadsbladet innehöll känsloladdade uttryck som exempelvis ”talibanfasoner” med mera. Försökte man räkna alla glåpord så tröttnade man, de var helt enkelt för många. I ledartexten stod också att ”samhället vägrar stöda deras försörjning”, och syftade då på de barn som kommer att födas istället för att aborteras.

För det första så har en ny telefon- och online-undersökning visat att 46 procent av väljarna i USA stödjer den nya lagen, där abort är förbjudet i de flesta fall efter att det ofödda barnets hjärtljud kan upptäckas. 43 procent uppgav att de var mot lagen, medan 11 procent var osäkra. Lagen stöds alltså av långt fler än vad som generellt framkommer i media.

För det andra stämmer det inte att samhället vägrar stödja barnens försörjning. I Texas har man budgeterat 100 miljoner dollar för satsningar på gravida och småbarnsföräldrar, vilket bland annat innefattar föräldrakurser, rådgivning, förnödenheter som exempelvis blöjor och kläder, samt yrkesutbildningar. Utöver det statliga stödet finns även ideella organisationer som på olika sätt erbjuder långsiktig hjälp till gravida kvinnor och småbarnsföräldrar.

Många har för det tredje ondgjort sig över att det är tillåtet för privatpersoner att stämma abortläkare och andra delaktiga vid misstanke om att de bryter mot lagen. Man anser att det kan utvecklas till ett angivarsystem. Enligt prolife-orgnisationen Live Action är det dock till stor del abortindustrin tillsammans med ett partiskt rättsväsende som själva omedvetet drivit fram detta alternativ, eftersom abortläkare hittills har sluppit mycket av det juridiska patientansvar som andra läkare har. Till och med avslöjanden om illegal försäljning av aborterade fosterdelar, och underlåtenhet att anmäla uppenbara fall av tvångsaborter för prostituerade, verkar abortindustrin kunna komma undan med. Dessutom gjorde 60 åklagare i oktober 2020 ett offentligt uttalande om att de inte kommer att sätta resurser på att åtala abortindustrin om restriktiva abortlagar träder i kraft. Detta betyder att abortläkare kan komma att åtnjuta en immunitet som försätter abortsökande kvinnor i en utsatt situation. Med Texaslagen kan förutom åklagare nu även privatpersoner väcka talan vid misstanke om brott.

Live Action skriver också att i nästan alla mål där det faktiskt prövats om abortlagar brutits, har abortindustrin hävdat att även kvinnan ska betraktas som medbrottsling. Enligt den nya Texas-lagen är det dock inte den abortsökande kvinnan som ska åtalas, utan enbart den som utför eller bistår till att utföra en olaglig abort.

Var och en får ju bedöma om detta är talibanfasoner eller inte. För de flesta som skulle ställas inför ett hypotetiskt val att bosätta sig i abortrestriktiva Texas eller i talibanstyrda Afghanistan, är dock svaret ganska givet. En och annan skribent skulle därför vara betjänt av att räkna till tio innan de i affekt kastar sig över tangentbordet.

Samvetsstress och tystnadskultur

I Sverige ses samvetsfrihet som något kvinnofientligt, åtminstone när det gäller barnmorskor och vårdpersonal som inte har samvete att delta i aborter. De socialdemokratiska europaparlamentarikerna Evin Incir och Heléne Fritzon hade i somras en debattartikel i Norran där de skriver om ”stenåldersmentalitet” i samband med samvetsfrihet för vårdspersonal. Samvetsfrihet i EU:s medlemsstater anser de vara både ”skrämmande och oacceptabelt”.

Samvetsfrihet har länge varit en grundläggande frihet i demokratier för att individen ska få ta eget ansvar i samvetsfrågor istället för att bara lyda överhetens order. Man borde väl inte förvånas då att det är just överheten, denna gång i form av europaparlamentariker, som slår ner på den individuella rätten till samvetsfrihet.

Samtidigt förekommer uttrycket samvetsstress mer och mer i vårdsammanhang. SKR (Sveriges kommuner och regioner) har sammanställt en vägledning för hantering av samvetsstress (inklusive moralisk och etisk stress), då pandemin orsakat att vårdpersonal hamnat i situationer där de tvingats agera i motsats till sin moraliska kompass.

Samvetsstress handlar dock inte enbart om pandemin. P4 Extra hade i juli 2021 ett reportage om barnmorskebristen i Göteborg. På Östra sjukhuset har de enligt en intervjuad barnmorska haft 3 000 obemannade pass under sommaren, vilket är en försämring jämfört med förra sommaren då det var 2 000 obemannade pass. Även i detta program lyfts samvetsstressen.

Barnmorskebristen med påföljande samvetsstress är illa nog. Det som också är alarmerande är den tystnadskultur som råder enligt reportaget, vilket leder till att många undviker att lyfta problemen. Det har hänt att personal blivit uppringda av chefen eller kallats in till möten med HR efter att de uttalat sig offentligt.

En barnmorska på Södertälje sjukhus uttrycker i ett reportage från augusti 2019 att samtliga arbetspass under den sommaren var ”vidriga”, och att samvetsstress gjort att många barnmorskor slutat. När denna barnmorska kommer hem klarar hon inte av ljud eller att umgås med familjen. ”Antingen får jag gå och sova, om jag kan, eller gråta”, säger hon.

I juni 2020 hade 102 barnmorskor vid Danderyds sjukhus en debattartikel i Aftonbladet där de beskriver att personal saknas på sammanlagt 900 arbetspass på förlossningsavdelning och antenatal-/eftervård. De förundras över att ingenting gjorts trots att problemet varit känt länge, även innan pandemin. De beskriver stresspåslag som sömnsvårigheter och en ”skräckkänsla” att gå till jobbet.

Man undrar hur situationen hade sett ut om samvetsfrihet vid aborter hade bejakats av SKR och politiska makthavare. Åtminstone hade väl fler barnmorskor tillåtits ta anställning på förlossningsavdelningar. Kanske hade till och med problemet med tystnadskultur varit mindre om dessa sluppit ord som ”stenåldersmentalitet” på grund av sin samvetsstress inför aborter.

BOKRECENSION

Ruth Nordström är advokat och grundare till Skandinaviska Människorättsadvokaterna. Hon har nyligen gett ut boken "Till de utsattas försvar" där hon bland mycket annat beskriver barnmorskefallen, som juridiskt ombud för barnmorskorna Ellinor Grimmark och Linda Steen. Båda barnmorskorna hade gått miste om utlovade jobb på förlossningsavdelning och BB för att de åberopat samvetsfrihet vid aborter.

När man läser Nordströms bok förstår man att retreater har varit ett andningshål för henne under dessa hektiska år. Hon beskriver hur hon vid retreaterna promenerat i skogen eller bara suttit och blickat ut över vattnet. När man i boken får läsa detaljer om hur hon och barnmorskorna behandlats – för att inte säga mobbats – av journalister, av ministrar, av Uppsala universitet, av privatpersoner med flera, förstår man också varför. Bara att läsa om händelserna gör att man själv vill göra detsamma. Man får ett behov att gå ut ensam i naturen och bara i tystnad reflektera över hur en iskall samvetslöshet kan verka genom vanligt "hyggligt" folk, bara för att två barnmorskor stått på sig inför den "Goliat" som kräver att de ska vara villiga att bistå vid aborter.

"Tänka fritt är stort men tänka rätt är större" står det ovanför ingången till universitetsaulan vid Uppsala Universitet. Vissa gillar devisen, andra inte. Att som universitetet vika ner sig efter en artikel i en kvällstidning, och i sista stund ställa in en konferens om människohandel, kan dock varken räknas som fritt eller rätt tänkande, utan snarare trångt och räddhågset. Anledningen var att Skandinaviska Människorättsjuristerna var medarrangör till konferensen, och samtidigt juridiskt ombud i barnmorskefallet. Den händelsen skulle visa sig bara vara startskottet för en hel rad bisarra händelser.

I boken beskrivs en journalist som i DN först försvarar samvetsfriheten, men senare tvärvänder och utan förklaring istället börjar attackera den. Vad hände däremellan? Var det "partipiskan" inom journalistskråret som hade svingats? Man får läsa om före detta kollegor till Grimmark som viskar, suckar, gestikulerar och stör under hennes förhör i tingsrätten. En vårdenhetschef och en överläkare från motpartens sida som vid varsitt förhör helt oväntat börjar skratta. Anonyma telefonsamtal. Jämförelser med IS-terrorister. Kändisar som i morgonsoffan på TV4 fnittrar om att abortera abortmotståndare retroaktivt. Återkommande lögner och smutskastningskampanjer i media.

Dåvarande sjukvårdsminister Gabriel Wikström (S) får ändå ta priset, som både på Twitter och i en debattartikel tillsammans med dåvarande jämställdhetsminister Åsa Regnér (S) – i strid med svensk grundlag – tog ställning mot barnmorskorna. Detta ledde enbart till kritik i Konstitutionsutskottet, medan advokat Henrik Sundström (M) i en debattartikel i Dagens Samhälle hävdade att båda ministrarna borde ha fått avgå. Ministrar får helt enkelt inte lägga sig i en pågående rättsprocess. Var dessa ministrar omedvetna om det, eller ansåg de bara att demokratiska spelregler inte gällde för dessa barnmorskor?

Som de flesta vet förlorade barnmorskorna i de svenska instanserna, och Europadomstolen nekade dem prövning. I skrivande stund inväntar de svar på resningsansökan, vilken lämnades in på grund av misstanke om jäv, eftersom den svenske domaren tidigare haft kopplingar till SKL (nuvarande SKR, Sveriges kommuner och regioner), som var barnmorskornas motpart i den svenska processen.

Boken är en bladvändare. Den är gripande, pedagogisk och lättläst, och borde faktiskt bli årets julklapp. Den lämnar läsaren med en känsla av att den stora förloraren är Sverige.

Här följer ett utdrag från rapporten "Samvetsfrihet vid liv och död" som Människovärde släppte i våras.

2. Teori

"… Ett annat vanligt argument är att debatten om samvetsfrihet bara är en dimridå för att via omvägar på sikt förbjuda aborter. En sådan utveckling har dock inte kunnat påvisas i exempelvis grannländerna Norge eller Danmark, trots mer än fyrtio år med lagstadgad samvetsfrihet, så frågan varför det just i Sverige skulle vara fallet förblir obesvarad. Debatten i Sverige har till stor del dominerats av politiskt och ideologiskt tyckande där samvetsfriheten trivialiserats. Man har hittat på egna ord som det nedlåtande ordet "vårdvägran", vilket är ett ord som inte återfinns varken i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter eller i Europakonventionen. Samvetsbetänkligheter inför abortingrepp har ibland jämförts med hypotetiska exempel om svetsare som inte vill svetsa eller slaktare som inte vill stycka djur. Susanne Wigorts Yngvesson avfärdar i sin bok "Frihet till samvete" sådana argument som missförstånd av vad samvetsfrihet innebär. Enligt dessa argument skulle samvetsfrihet vara att avsäga sig huvuduppgiften för ett yrke, vilket abortingrepp inte är varken för barnmorskor eller för gynekologer. Det rimmar dessutom illa med förarbetet till den svenska abortlagstiftningen som är tydlig med att det "inom vården liksom i arbetslivet i övrigt" ska råda en sund arbetsmiljö där hänsyn tas till enskilda anställdas förutsättningar. Wigorts Yngvesson beskriver samvetsfriheten som ett motmedel mot totalitarism, och en frihet som i demokratier finns till för att främja mångfald och för att skydda individens rättigheter gentemot den politiska makten. Samvetsfriheten frigör den enskilda individen från att bara lyda överhetens order, till att ta eget ansvar. Wigorts Yngvesson ställer sig frågan om det verkligen är en dygd att lyda utan reflektion över det egna samvetet.

Det är heller inte ovanligt att människor ändrar moralisk uppfattning under sitt arbetsliv. I synnerhet om abortgränsen skulle höjas ytterligare, eller om dödshjälp legaliseras, kan även attityden till samvetsfrihet ändras. Redan höjs röster för att de

särskilda restriktioner som krävs för abort efter vecka 18 ska tas bort. Även barnmorskor som annars inte åberopar samvetsfrihet anser att de sena aborterna är fruktansvärda och efterlyser humana sätt att avliva människofoster på. Förbud mot exempelvis könsselektiva aborter saknas i Sverige, vilket sannolikt torde utgöra en samvetskonflikt för de flesta. Förslag om att förbjuda abort på grund av "fel" etnicitet hos pappan har i vissa amerikanska delstater röstats ned, och är således tillåtna. Inom ramen för fri abort finns inget sådant förbud i Sverige heller. I ljuset av allt detta ter sig det orwellska nyordet "vårdvägran" motbjudande."

När du läst klart den här tidningen ge den gärna vidare!